

Fujifilm X-E3

Na de Pro was de T aan de beurt en nu volgt de E. Met de X-E3 is de hele serie van Fujifilm weer bij de tijd. Laat je niet foppen door zijn kleine behuizing, want binnenin huist een krachtpatser. *Door Ton Heijnen*

Fujifilm noemt zijn nieuwste systeemcamera 'minimalistisch', maar dat is zeker geen marketingpraat om stiekem te melden dat er flink is bespaard op functies. In de nieuwe X-E3 zitten namelijk alle functies die thuishoren in een systeemcamera van de middenklasse: een goede sensor met de X-Trans-techniek, een elektronische zoeker, een comfortabel touchscreen en zelfs een moderne ultra hd-videomodus. Is er dan nergens op bezuinigd?

Joystick of cursortoetsen?

Ja, er ontbreekt wel nog iets. De cursortoetsen op de achterkant die we kennen van de

voorloper en het zustermodel X-T20, hebben op de X-E3 het veld moeten ruimen. De camera is met 374 gram en 12 centimeter breedte de lichtste en kleinste systeemcamera met X-Trans-sensor en daarvoor moeten concessies gedaan worden. Kijk je naar de foto's, dan lijkt het alsof er wel plaats is voor cursortoetsen. Toch blijkt in de praktijk dat de ontstane ruimte voor je duim wel erg comfortabel is bij een dermate kleine systeemcamera.

In plaats van cursortoetsen krijgt de X-E3 een kleine joystick. Die gebruik je in de praktijk vooral voor het selecteren van je scherpstelpunt. Je kunt er ook mee navigeren in het menu, maar dat gaat ook heel gemakkelijk

met het touchscreen. Een paar andere knoppen zitten ook op andere locaties dan bij de voorganger, maar dat is slechts een kwestie van wennen.

Uitstekende beeldkwaliteit

Het is overigens zeer de moeite waard om aan de camera te wennen, want hij belooft je met de uitstekende beeldkwaliteit van de X-Trans-sensor die we al kennen uit de X-Pro2. De sensor van 24 megapixel levert 2094 lijnenparen per beeldhoogte en dat zorgt voor een uitstekende scherpte. Die waarde bij de laagste iso-instelling zegt nog niet alles. Verhoog je de gevoeligheid naar iso 12.800, dan daalt die scherpte slechts

1 De camera wordt verkocht in een zwarte en zilverkleurige variant.

2 Als je het niet meer weet, zet je deze hendel om en activeer je de volautomatische modus.

3 De cursortoetsen van de X-E2 zijn vervangen door een joystick. Daardoor heb je wel veel plek voor je duim.

4 Dankzij deze sensor wordt het display uitgeschakeld wanneer je de zoeker gebruikt.

De systeemcamera's uit Fujifilms X-serie hebben een erg groot dynamisch bereik. Voor jpegs kun je kiezen uit de standen 100%, 200% en 400%. Wij kozen hier voor 200%, want op 400% ziet het er onnatuurlijk uit.

200 lijnenparen. Vind je beeldruis storend, dan moet je die iso-waarde niet gebruiken, maar iso 6400 is nog uitstekend bruikbaar.

Wie wel graag ruis ziet, kan een speciaal ruiseffect in twee stappen inschakelen. Vooral wanneer je in zwart-wit fotografeert met de filmsimulatie 'Acros' ingeschakeld is dat erg mooi. En als we dan toch bezig zijn: zet de schaduwen op +2 en verhoog de scherpte dan nog een beetje. Ook bij de andere filmsimulaties – er zijn er negen in totaal, waaronder 'Classic Chrome' en 'Astia' – is het een goed idee om naar eigen inzicht schaduwen, hooglichten en scherpte aan te passen. Dan hoef je dat niet meer in de nabewerking te doen.

Wil je juist in raw fotograferen, dan zul je blij zijn met de nieuwe raw-converter X RAW Studio. Deze maakt nabewerking van de data op je computer mogelijk, waarbij de camera zelf al een deel van de conversie regelt. Zo moet je een betere filmsimulatie krijgen dan met de presets in Lightroom. De Mac-versie

van de software moet bij het verschijnen van deze uitgave al gratis te downloaden zijn en in januari volgt ook de Windows-versie. Tegen die tijd moeten er ook firmware-updates zijn die ervoor zorgen dat de X-T2, X-Pro2, X100F en GFX 50S deze functie gaan ondersteunen.

Maar nu weer terug naar de X-E3. Het handige aan een systeemcamera is dat de gekozen effecten niet alleen te zien zijn op het touchscreen van de camera, maar ook in de zoeker. Je ziet dus altijd precies hoe je foto eruit zal gaan zien. Met een vergroting van 0,62x en 2,36 miljoen subpixels is de zoeker groot en scherp genoeg. Belangrijker nog: hij reageert vloeiend en snel, zelfs in de standaardinstelling. Je kunt de instellingen van de zoeker wijzigen en de verversingsfrequentie instellen op 'Hi', waarna hij nog sneller reageert. Vooral voor sport- en actie-fotografie kan dat handig zijn.

De X-E3 is om meerdere redenen geschikt voor snelle actie. Denk bijvoorbeeld aan

de snelle autofocus, die bij daglicht slechts 0,36 seconden nodig heeft om scherp te stellen. In de schemer duurt het nauwelijks langer: 0,38 seconden. Dat zijn uitstekende scores, waarmee de camera laat zien dat hij uitstekend geschikt is voor snelle snapshots. Ook de seriefotofunctie draagt zijn steentje bij, met 14 foto's per seconde. De buffer is wel vrij krap, want na 39 jpeg-foto's en 22 stuks in raw zakt de snelheid in. Dat is iets eerder dan bij de X-T2, wat wellicht te maken heeft met het feit dat het sd-kaartslot geen UHS-II ondersteunt. Je kunt wel langere series schieten, maar dan moet je een lagere snelheid kiezen. Dat gebeurt al door te kiezen voor de mechanische in plaats van de elektronische sluiters. Dan schiet de camera nog maar acht foto's per seconde. Ook de kortste sluitertijd is afhankelijk van deze keuze, wat waar deze bij de mechanische sluiters is begrensd op 1/8000 seconde, kun je bij de elektronische sluiters zelfs een tijd van 1/32.000 seconde instellen.

Als je eerder met een Fujifilm-camera met X-Trans-sensor hebt gewerkt, weet je wat je kunt verwachten: met een goed objectief behaal je uitstekende scherpte en goede details.

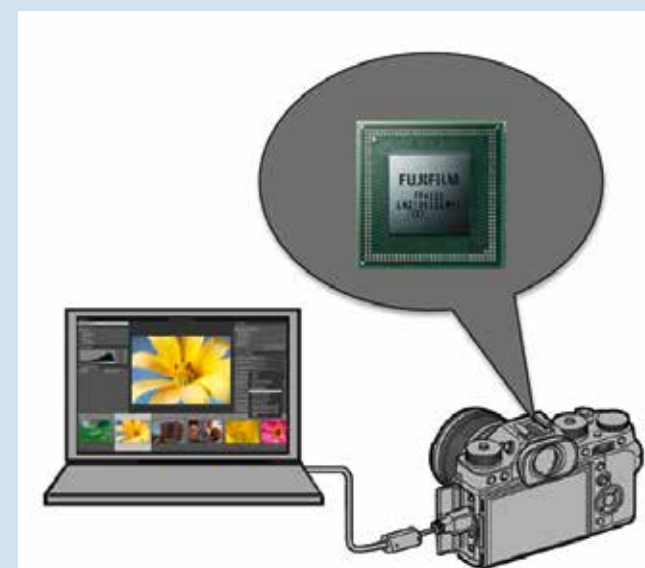
Bij een aps-c-sensor krijg je doorgaans te maken met duidelijk kwaliteitsverlies boven iso 3200, meestal veroorzaakt door de ruisonderdrukking. Bij de X-serie is dat anders. Pas vanaf iso 6400 is ruis zichtbaar in de 100%-weergave, maar details blijven nog steeds behouden.

Fujifilm X RAW Studio

Raw-foto's geven je veel mogelijkheden bij de nabewerking. Vooral als het gaat om het herstellen van lichte en donkere delen. Die bestanden hebben twee nadelen. Ten eerste is het converteren naar jpeg erg intensief en duurt

het lang. Ten tweede komen de filmsimulaties in Lightroom niet echt overeen met die van de camera zelf. Het programma Fujifilm X RAW Studio verhelpt die twee nadelen. De bewerking gebeurt wel op de computer, maar de conversie en het berekenen van de filtereffecten worden gedaan door de processor in de camera. De huidige modellen met de X-Processor Pro (te herkennen aan het Acros-filter dat je kunt selecteren) ondersteunen deze functie. De X-T20 stond bij het ter perse gaan nog niet op de lijst, maar wellicht komt dat in orde voordat de software beschikbaar is.

Als je de camera op je computer aansluit, wordt de X-Processor Pro gebruikt om de foto's te converteren.

Prima videocamera

Wat verder opvalt is dat de X-E3 dezelfde videomodus heeft als de X-T2. Dat zorgt ervoor dat je films kunt opnemen in haarscherpe ultra hd-kwaliteit met dertig beelden per seconde. Die beelden kunnen op de sd-kaart worden opgeslagen of op een externe recorder die je via micro-hdmi aansluit. Maar hij heeft ook dezelfde minpunten als de X-T2, wat betekent dat de autofocus tijdens het filmen een beetje pompt. Oudere Fujinon-objectieven maken bij het scherpstellen wat geluid en dat komt ook in je video terecht. Dat is op te lossen door handmatig scherp te stellen of door het geluid op te nemen met een losse microfoon die je op de camera kunt aansluiten. Een aansluiting voor een koptelefoon om het geluid direct te kunnen beluisteren ontbreekt echter, maar we vermoeden dat de meeste gebruikers in deze prijsklasse zo'n aansluiting niet zullen missen.

Bij de rest van de specificaties moet je je verwachtingen een beetje temperen. Dat zie je bijvoorbeeld bij de behuizing, die voornamelijk van kunststof is. De bovenkant be-

De X-E3 heeft geen geïntegreerde flitser. In plaats daarvan wordt deze kleine flitser meegeleverd. Bij de laagste iso-instelling heeft hij een bereik van elf meter.

Zorgt de extra rand aan de achterkant nog niet voor voldoende houvast, dan kun je de body wat dikker maken met de extra handgreep MHG-XE3.

staat wel uit metaal en het geheel maakt een hoogwaardige indruk. Afdichtingen tegen stof en vocht ontbreken echter en we missen ook een instelwielje voor de lichtgevoeligheid. Op de bovenkant vind je wel draaiwielen voor de sluitertijd en belichtingscompensatie en dat zal voor de meeste gebruikers voldoende zijn. Zeker wanneer ze de iso-instelling op Auto laten staan. Het bedieningsconcept met 'ouderwetse' instelwieljes maakt een stap naar handmatige belichtingsinstellingen een stuk minder eng. En als je het helemaal niet meer weet, zet je de camera met een klein hendeltje heel eenvoudig op de volautomatische stand. De instellingen van de draaiwieljes worden dan gewoon genegeerd.

Er is maar één functietoets op de behuizing, die standaard zo is ingesteld dat je er de lichtmeting mee kunt aanpassen. Door te vegen op het display krijg je nog vier digitale 'functietoetsen'. Veeg je van onder naar boven, dan krijg je bijvoorbeeld het iso-menu te zien. Het is even wennen, maar stiekem erg handig.

De X-E3 is draadloos

Weinig knoppen, een touchscreen en een compacte behuizing: de X-E3 maakt snel duidelijk waar Fujifilm heen wil. De camera moet vooral een jongere en moderne doelgroep aanspreken. Dat zie je bijvoorbeeld aan een functie die voor de X-serie nieuw is: de X-E3 is het eerste model met bluetooth. Dat klinkt niet heel spectaculair, maar het is wel heel handig. Je kunt namelijk heel simpel de locatiegegevens van je smartphone opslaan in je foto's en je kunt kleine foto's van twee megapixel overzetten van je camera naar je smartphone of tablet. Dat werkt automatisch na iedere foto. Je kunt de apparaten vervolgens ook via wifi verbinden, om foto's in hogere resolutie te versturen en de

camera op afstand te bedienen.

Die draadloze mogelijkheden kosten natuurlijk wel wat stroom. Dat merk je ook bij de X-E3. Waar zijn voorganger zo'n 520 foto's per acculading kon schieten, haalt de X-E3 er maximaal 460. Gebruik je de flitser, dan raakt de accu nog sneller leeg. Het betreft hier overigens geen opklapflitser, maar een los flitser die standaard wordt meegeleverd. Gezien de prestaties bij weinig licht verwachten we dat veel mensen die flitser gewoon thuis zullen laten.

De X-E3 lijkt in veel opzichten op de X-T20 en de verschillen zijn klein. Wil je een joystickje of cursortoetsen – en wil je een spiegelreflex-uitlijking of toch de looks van een meetzoeker? Misgrijpen zul je sowieso niet, want beide zijn uitstekende camera's.

Erg goede beeldkwaliteit, ultra hd-video, goede zoeker

AF pompt bij video, bediening is even wennen

De X-E3 breidt het X-gamma uit met alweer een uitstekende camera.

Ton Heijnen

Fujifilm X-E3	
Prijs body / met kitobjectief (ca.)	900 / 1250 euro
Technische gegevens	
Maximale resolutie	6000 x 4000 pixels
Effectieve pixels	24 miljoen
Sensor (type / grootte)	CMOS / 23,6 x 15,6 mm
Lensvatting / cropfactor	Fujifilm X / 1,5-voudig
Laagdoorlaatfilter / beeldstabilisator	- / -
Zoeker (soort)	elektronische zoeker
Dekking zoekerbeeld / vergroting (omgerekend naar fullframe)	100 procent / 0,62-voudig
Display (grootte / resolutie)	3,0 inch / 1.040.000 subpixels
Display (touchscreen / kantelbaar)	• / -
Sluiter tijden / bulb	1/3200-60 s / •
Iso-bereik van - tot (zonder / met uitbreiding)	100-12.800 / 100-51.200
Videoresolutie	2160 / 30p
Video: handmatig diafragma / iso / focuspunt-keuze / AF-C	• / • / • / •
Interne flitser / richtgetal / flitschoen / flitsaansluiting	- / 11 / • / -
Wifi / NFC / GPS	• (b/g/n) / - / -
Opslagmedium (slot 1 / 2)	SDXC / -
USB / HDMI-uitgang	2.0 / micro-HDMI
Microfoon- / koptelefoonaansluiting	• / -
Accu / energie / prijs (ca.)	NP-W126S / 9,1 Wh / ca. 70 euro
Materiaal behuizing / stof- en spatwaterdicht	metaallegering / -
Afmetingen (B x H x D)	121 x 74 x 43mm
Gewicht body	374 g
Meetwaarden (getest met Canon EF 50mm F2.5)	
Resolutie in lijnenparen per beeldhoogte bij iso min. / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	2094 / 2090 / 1936 / 1898 / 1868 / 1926
Ruis in Visual Noise op het beeldscherm bij iso min. / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	1,1 / 1,3 / 1,5 / 1,6 / 1,8 / 2,1
Ruis in Visual Noise in print bij iso min. / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	0,5 / 0,6 / 0,7 / 0,7 / 0,6 / 0,7
Detailweergave in % bij iso min. / 400 / 800 / 1600 / 3200 / 6400	77 / 79 / 83 / 81 / 80 / 76
Resolutie video in lp/bh bij laagste / hoogste iso	1078 / 1024
Ruis video in Visual Noise op beeldscherm	0,9
Inschakeltijd zonder autofocus	0,8 s
Seriesnelheid raw / jpeg	13,6 / 13,6 foto's/s
Aantal serieopnamen raw / jpeg	22 / 39
Aantal foto's (min. / max.)	240 / 460
Aantal foto's in Live View (min. / max.)	240 / 430
Beoordeling	
Beeldkwaliteit	97
Uitrusting / bediening	86
Snelheid	89
Videokwaliteit	73
Puntentotaal	89,1
Testoordeel	goed
Positie in toplijst	5 (APS-C-sensor en kleiner)

Kijk voor een uitleg van onze metingen en de termen in de tabel op www.chipfotomagazine.nl/tests